

Strålsäkerhetscentralens föreskrift om beredskapsarrangemang vid ett kärnkraftverk

Utfärdad i Helsingfors den 10 december 2018

Strålsäkerhetscentralen meddelar med stöd av 7 q § 23 punkten i kärnenergilagen (990/1987), sådan paragrafen lyder i lag 676/2015:

1 kap

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Tillämpningsområde

1. Denna föreskrift gäller beredskapsarrangemangen vid ett kärnkraftverk. Föreskriften tillämpas också på andra kärnanläggningar i den utsträckning som den fara som dessa medför det kräver.

2 § Definitioner

1. I denna föreskrift avses med

- 1) *tillståndshavare* innehavaren av ett tillstånd att använda kärnenergi. Med användning av kärnenergi avses sådan verksamhet som avses i 2 § 1 och 2 mom. i kärnenergilagen (990/1987) (kärnenergilagen 3 §),
- 2) *skyddszon* ett område som sträcker sig till ungefär fem kilometers avstånd från kärnkraftverket, och som är föremål för begränsningar avseende markanvändningen,
- 3) *bistående nödsituationspersonal* personer som inte utgör nödsituationspersonal men som bistår i skyddsarbetet eller deltar i annat arbete som ur samhällssynpunkt är livsviktigt i en nödsituation med strålrisk (strålskyddslagen 4 §);
- 4) *nödsituationspersonal* personer som har en i förväg definierad uppgift i nödsituationer och som kan exponeras för joniserande strålning i räddningsverksamheten eller i skyddsåtgärderna i en nödsituation (strålskyddslagen 4 §);
- 5) *svårt haveri* ett haveri där en betydande del av det bränslet som finns i reaktorn eller det använda bränslet som finns i bränslebassängen eller –lagret förlorar sin ursprungliga struktur,
- 6) *beredskapssituation* en olycka eller händelse där kärnkraftverkets säkerhet försämras eller riskerar att försämras, eller som förutsätter effektivisering av beredskapen i syfte att trygga säkerheten vid kraftverket,

- 7) *beredskapszon* ett område som sträcker sig till ungefär 20 kilometers avstånd från kärnkraftverket och för vilket myndigheterna ska göra upp en extern räddningsplan enligt 48 § 1 mom. 1 punkten i räddningslagen ([379/2011](#)),
  - 8) *kraftverksområde* ett område som kärnkraftverksenheter samt andra kärnanläggningar som är belägna inom samma område använder och som omger anläggningen och där rätten att färdas och vistas inom området har begränsats genom en förordning som utfärdats av inrikesministeriet med stöd av 9 kap. 8 § i polislagen (872/2011).
2. Beredskapssituationerna klassificeras enligt hur allvarliga de är och hur de kan hanteras i
- 1) *beredskapslägen* där kärnkraftverkets säkerhetsnivå ska säkras i en exceptionell situation,
  - 2) *anläggningsnödlägen* där kärnkraftverkets säkerhet försämras eller riskerar att försämras avsevärt, och
  - 3) *allmänna nödlägen* där det finns risk för sådana utsläpp av radioaktiva ämnen som kan kräva skyddsåtgärder i kärnkraftverkets omgivning.

2 kap

Planering av beredskapsarrangemang

3 § Planeringsgrunder

1. Beredskapsarrangemangen ska planeras så att beredskapssituationer effektivt fås under kontroll, att säkerheten för människorna inom kraftverksområdet säkerställs och att åtgärder för att förebygga eller begränsa befolkningens exponering för strålning inom beredskapszonen inleds snabbt.
2. Vid planeringen ska hänsyn tas till att kärnsäkerheten kan äventyras samtidigt vid samtliga kärnanläggningar inom kraftverksområdet och vilka konsekvenser detta bedöms ha, särskilt strålningsituationen inom kraftverksområdet och i dess omgivning och tillträdet till området.
3. Vid planeringen ska man beakta det att beredskapssituationen kan fortgå under en lång tid.
4. Planeringen ska grunda sig på analyser av hur sådana svåra haverier som leder till ett eventuellt utsläpp framskrider tidsmässigt. Därvid ska variationerna i situationen vid anläggningen, det tidsmässiga händelseförloppet, strålningsituationen vid anläggningen, utsläpp, utsläppsrutten och väderleksförhållanden beaktas.
5. Vid planeringen ska de händelser som försämrar säkerheten, möjligheterna att kontrollera händelserna och hur allvarliga följderna kan bli samt hotfulla situationer i samband med lagstridig verksamhet och deras eventuella följder beaktas.
6. Beredskapsarrangemangen ska anpassas till kärnkraftverkets driftverksamhet, brandskyddsåtgärder samt skyddsarrangemang.
7. Beredskapsarrangemangen ska anpassas till de planer för specialsituationer, beredskapsplaner och räddningsplaner som myndigheterna gjort upp.

7a. Vid planeringen av beredskapsarrangemangen ska man bereda sig för att under beredskapssituationen ta emot hjälp utifrån.

8. Planeringsgrunderna ska ses över regelbundet och alltid vid behov.

4 § Beredskap

1. Tillståndshavaren ska ha beredskap för de åtgärder som krävs i beredskapssituationer, för analys av beredskapssituationer och följderna av dem, bedömning av den förväntade utvecklingen i beredskapssituationer, korrigerande åtgärder som behövs för kontroll och begränsning av en olycka, fortsatt och effektivt informationsutbyte med myndigheterna samt för lämnande av information till medierna och befolkningen.

2. Vid situationsanalysen ska anläggningens tekniska skick och ett eventuellt utsläpp av radioaktiva ämnen eller risken för ett sådant samt strålningsituationen inuti anläggningen, inom kraftverksområdet och beredskapszonen bedömas.

3. Tillståndshavaren ska ha beredskap att i en beredskapssituation göra strålningsmätningar inom kraftverksområdet och skyddszonen. Tillståndshavaren ska dessutom utföra meteorologiska mätningar samt ska i beredskapssituationer kunna bedöma hur radioaktiva ämnen kommer att sprida sig inom beredskapszonen och befolkningens strålningsexponering i beredskapszonen på grund av utsläppen.

4. Med tanke på beredskapssituationer ska tillståndshavaren ha ändamålsenliga system för alarmering av personalen, samlingspunkter inom kraftverksområdet, evakueringsarrangemang, behövlig personlig skyddsutrustning för personalen och instrument för mätning av strålning samt jodtabletter. I arrangemangen ska utöver personalen som regelbundet eller tillfälligt arbetar inom kraftverksområdet också övrig nödsituationspersonal och bistående nödsituationspersonal som kommer till området vid en beredskapssituation beaktas.

5. Tillståndshavaren ska ordna möjlighet för mätning av kontamination hos och rengöring av personal.

6. Med tanke på ledandet av beredskapsverksamheten ska det finnas ett beredskapscenter där sakliga arbetsförhållanden kan upprätthållas under beredskapssituationen och som står till förfogande också vid långvariga elavbrott.

7. Det ska finnas ett utrymme utanför kraftverksområdet varifrån beredskapsåtgärderna vid anläggningen kan ledas om beredskapscentret inte är tillgängligt.

8. Med tanke på ledandet av beredskapsverksamheten ska det finnas pålitliga kommunikations- och alarmsystem för den interna och externa kommunikationen vid kärnkraftverket.

9. Tillståndshavaren ska ordna med automatisk överföring av data för att sådan information som är väsentlig för beredskapsverksamheten ska kunna förmedlas till Strålsäkerhetscentralens beredskapscenter.

10. Det ska finnas ledningsarrangemang och en organisation med uppgift att upprätthålla och utveckla beredskapsarrangemangen.

5 § Beredskapsanvisningar

1. Utöver vad som bestäms om beredskapsplaner i 35 och 36 § i kärnenergiförordningen (161/1988) och om räddningsplaner i 48 § i räddningslagen ska tillståndshavaren utarbeta sådana beredskapsanvisningar som är nödvändiga med tanke på beredskapsorganisationens funktion.

6 § Beredskapsorganisation

1. Tillståndshavaren ska ha ledningsarrangemang och en organisation för handhavande av verksamheten i en beredskapssituation. Uppgifterna för den personal som handhar verksamheten i en beredskapssituation ska anges på förhand.
2. Tillståndshavaren ska se till att den personal som behövs i en beredskapssituation snabbt kan nås. Det ska finnas tillräckligt med personal också för hanteringen av långvariga beredskapssituationer.

3 kap Aktionsberedskap

7 § Beredskapsarrangemang för kärnkraftverk som ska tas i drift

1. Tillståndshavaren ska se till att det innan kärnbränsle transporteras till en kärnkraftverksenhet som ska tas i drift finns tillräckliga beredskapsarrangemang vid enheten.
2. Beredskapsarrangemangen ska överensstämma med beredskapsplanen innan bränslet överförs till reaktorn. Att beredskapsarrangemangen fungerar ska visas genom en beredskapsövning som ordnas innan bränslet överförs till reaktorn.

8 § Upprätthållande och utveckling av aktionsberedskapen

1. Tillståndshavaren ska ordna beredskapsutbildning för alla som tillhör personalen vid ett kärnkraftverk och andra personer som regelbundet eller tillfälligt arbetar inom kraftverksområdet.
2. Tillståndshavaren ska ordna beredskapsövningar varje år. Åtminstone vart tredje år ska beredskapsövningen ordnas som samarbetsövning med myndigheterna. Beredskapsövningarna ska utvärderas enligt de mål som uppställts för beredskapsåtgärderna.
3. Tillståndshavaren ska göra upp en utbildningsplan för minst tre år genom vilken det säkerställs att utbildning ges med jämna mellanrum på alla delområden inom aktionsberedskapen.
4. Beredskapsarrangemangen ska utvärderas regelbundet. Vid utvecklandet av beredskapsarrangemangen ska erfarenheterna och slutsatserna av hur kontrollen vid beredskapssituationer fungerat, de erfarenheter som gjorts vid övningarna samt forskning och teknisk utveckling beaktas.
5. De utrymmen och redskap som har reserverats för beredskapssituationer ska fortlöpande hållas tillgängliga och i funktionsdugligt skick.

6. Beredningsplanen och beredningsanvisningarna ska hållas uppdaterade.
7. Utöver den egna personalen ska tillståndshavaren se till att också övrig nödsituationspersonal och bistående nödsituationspersonal inom kraftverksområdet instrueras på det sätt som beredningsituationen kräver samt att i förväg utarbeta instruktionsmaterialet för beredningsituationen.

4 kap **Agerande i en beredningsituation**

9 § Agerande i en beredningsituation

1. I en beredningsituation ska tillståndshavaren omedelbart börja vidta de åtgärder som förutsätts i beredningsplanen och andra åtgärder för att hantera situationen och för att förebygga eller begränsa strålningsexponering.

10 § Informationsverksamheten i beredningsituationer

1. Tillståndshavaren ska omedelbart underrätta Strålsäkerhetscentralen och den behöriga nödcentralen om att det uppstått en beredningsituation och uppge beredningsituationens klass enligt 2 § 2 stycket.
2. Tillståndshavaren ska ge räddningsledaren enligt 34 § i räddningslagen och det behöriga räddningsverket samt Strålsäkerhetscentralen en aktuell lägesbild av händelserna samt information om alla beslut av betydelse som gäller kärnkraftverket och som fattats under beredningsituationen samt beslutsmotiveringar.

11 § Ledning av verksamheten i en beredningsituation

1. Om ledningsansvar inom räddningsverksamhet och vid hotfulla situationer i samband med skyddsarrangemangen stadgas i 147 och 148 § i kärnenergiförordningen.
2. Tillståndshavaren sköter om de frågor som gäller kärn- och strålsäkerheten vid kärnkraftverket. Den som enligt kärnkraftverkets beredningsplan är beredningschef för kärnkraftverket startar och leder verksamheten inom kraftverkets beredningsorganisation i en beredningsituation.
3. Kärnkraftverkets beredningschef ger räddningsledaren rekommendationer om befolkningsskyddsåtgärder tills Strålsäkerhetscentralen övertar ansvaret för rekommendationerna.
4. Kärnkraftverkets beredningschef ska se till att personal som är förtrogen med kärn- och strålsäkerhet ställs till räddningsledarens förfogande.

12 § Upphävande av en beredningsituation

5. I beredningsplanen ska kriterierna för upphävande eller lindring av åtgärder i en beredningsituation anges. En förutsättning för upphävande av en beredningsituation är att kärnkraftverket återställts i säkert läge, utsläppen av radioaktiva ämnen inte överstiger de gränser som ställts för en normalsituation och att nödvändiga uppföljande åtgärder har vidtagits.

6. Om räddningsverksamheten fortsätter efter att beredskapssituationen upphört, ska tillståndshavaren vara beredd på motsvarande samarbete som i beredskapssituationen.

5 kap Särskilda bestämmelser

13 § Åtgärder i samband med räddningsverksamheten

1. Bestämmelser om tillståndshavarens skyldighet att delta i uppgörandet av en extern räddningsplan med tanke på en eventuell olycka vid ett kärnkraftverk finns i 48 § 1 mom. i räddningslagen och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.
2. Tillståndshavaren ska i samarbete med det lokala räddningsverket och Strålsäkerhetscentralen på förhand utarbeta för befolkningen inom beredskapssonen instruktioner om hur den ska förhålla sig i en beredskapssituation och se till att instruktionerna publiceras och delas ut. Tillståndshavaren ska på förhand dela ut jodtabletter till befolkningen inom skydds-zonen och medverka till att befolkningen inom skydds-zonen varnas.
3. Tillståndshavaren ska fortlöpande upprätthålla beredskap att assistera räddningsverksamheten i en beredskapssituation. Dessa åtgärder ska övas i samarbete med behöriga myndigheter. Planerna för åtgärder i samband med räddningsverksamheten ska presenteras i beredskapsplanen.

6 kap Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

14 § Ikraftträdande

1. Denna föreskrift träder i kraft den 15 december 2018.
2. Genom denna föreskrift upphävs Strålsäkerhetscentralens föreskrift om beredskapsarrangemang vid ett kärnkraftverk från den 22 december 2015 (STUK Y/2/2016).
3. På de ärenden som är anhängiga då denna föreskrift träder i kraft tillämpas denna föreskrift.

Utfärdad i Helsingfors den 10 december 2018

Generaldirektör

Petteri Tiippana

Direktör

Kirsi Alm-Lytz

Tillgång till föreskriften, handledning och rådgivning

Denna föreskrift har publicerats i Strålsäkerhetscentralens föreskriftssamling och den finns att få från Strålsäkerhetscentralen.

Besöksadress: Flänsvägen 4, 00880 Helsingfors

Postadress: PB 14, 00811 Helsingfors

Telefon: 09-759 811

Föreskriftssamling: <http://www.finlex.fi/sv/viranomaiset/normi/555001/>